

Naatsumik: Arfivimmut sumiiffiit pingaarutillit (Balaena mysticetus), sulianut aatsitassarsionermut attuumassuteqartuni.

minerals@natur.gl
Nuuk, 5. April 2024

Arfivimmut sumiiffiit pingaarutillit

Allaaserinnittut

Rikke Guldborg Hansen, Miluumasunut Timmissanullu Immikkoortortaqaarfik

Ida Bomholt Dyrholm Jacobsen, Avatangiisinut Aatsitassanullu Immikkoortortaqaarfik

Karl Brix Zinglersen, Avatangiisinut Aatsitassanullu Immikkoortortaqaarfik

Oqaaseqartitat

David Boertmann, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Anders Mosbech, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Kasper Lambert Johansen, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Tunuliaqutaasoq

Regler for feltarbejde og rapportering vedrørende mineralressourcer (Aatsitassanit pisunut tungatillugu asimi sulineq nalunaaruteqartarnerlu pillugit malittarisassat nalunaarusiortarnerillu). ("Asimi malittarisassat"), Naalakkersuisut, Aatsitassanut Aqutsisoqarfik, novembari 2000 (Anon., 2000), sumiiffiit iluini asimi sulinerlut atattillugu malittarisassanik immikkut ittunik aamma piffissat uumasunut annertuumik pingaaruteqartunik imaqarpoq, taakkulu uumassusilerineq pillugu ilisimasanik pigineqartunik tunngaveqarput.

Sumiiffiit assigiinngitsut asimi malittarisassani kapitali 2-mi 3-milu nassuiaatigineqarsimasut tikkineqarsinnaanissaat aamma NatureMap-ip nittartagaanut iserluni Kalaallit Nunaanni avatangiisinut pinngortitamullu tunngatillugu nunap assingisa nuisinneqarsinnaanissaat Naalakkersuisut noqqaassutigisimavaat, www.eamra.gl-ikkut aaneqarsinnaaqullugit paasissutissallu tassangaanniit NunaGIS-ip nuna tamakkerlugu pilersaarusionermut aamma nunap assiliorneqarnera pillugu nittartagaanut toqqaannartumik siammarterneqarsinnaaqullugit, www.nunagis.gl-ikkut aaneqarsinnaaqullugit, aamma LicenceMap-ikkut, nunap assingi pillugit nittartakkami www.govmin.gl-ikkut. Taamaalilluni atuisut internetikkut toqqaannartumik ikiorneqarsinnaalissapput, paasissutissat NatureMap-iminngaanersut NunaGIS-ikkut LicenceMap-ikkullu takuneqarsinnaalissammata.

Paasissutissat uumassusilerinerlut tunngasut nutaanerpaat pigineqartut tunngavigalugit asimi sulinerit aatsitassanut attuumassutilinnut tunngasut avatangiisinik naleqqussaannermi uku ilassutigineqarnissaat Pinngortitaleriffiup innersuussutigaa, sumiiffiit nunap immikkoortuini nalliteqgittartunilu killilerneqarsimasut ilanngullugit

Una eqikkaaneq kapitali 2-mi Nunat piffissallu uumasogarnerlut annertuumik pingaaruteqartut-
mut ilassuteqarnissamik innersuussutaavoq, immikkoortumi 2.03.14-imut ilassutitut

aalajangersakkatut ilusilerlugu, taakku uumassusilerituut arfiviit (*Baleana mysticetus*) uumasogatigiit pillugit ilisimasaannik pigineqartunik tunngaveqarput.

1-imut tunngatillugu: Malussarissuseq aamma nalinginnaasumik allaaserisaq

Inuiaqatigiit piujuarnissaannut navianartorsiortitaasut allattorsimaffianni arfivik pillugu nalilinerani Baffinip Kangerliumarngani uumasogatigiit Navianartorsiungajattut [NT] aamma Kalaallit Nunaanni Tunumi Spitzbergenimilu uumasogatigiit Mianernartumiittut [VU] (Boertmann aamma Bay, 2018) inissinneqarsimapput. Nunat tamalaat IUNC-ip piujuarnissaannut navianartorsiortitaasut allattorsimaffiata arfiviit nunarsuarmi tamaneersut Atajuarsinnaasutut nalilersimavai [LC] (IUCN, 2023).

Arfivik inuiaqatigiit inatsisaannut uani ilaavoq Arfernik angisuunik illersuineq piniarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat, aamma arfivik illersugaavoq piniagaasarnera eqqaassannikkaanni (Anon., 2018).

Arfivik arferit allat assigalugit nunani tamalaani suliniaqatigiiffiit isumaqatigiissutaannut ukunani ilaavoq Nunap killeqarfii apequtaatinngit avatangiisinut sunniutit pillugit nalilersuineramik isumaqatigiissut (fri oversættelse) (Espoo-isumaqatigiissut), Uumasut nujuartat naasullu piujuarnissaasa navianartorsiortutut nunani tamalaani niuerutigineqartarnerat pillugu isumaqatigiissut (CITES) aamma OSPAR-Nalunaarut.

Arfiviit uumasogatigiit Kalaallit Nunaanni aqutsiveqarfinnut marlunnut avinneqarsimapput:

1. Canadap Kangia – Kalaallit Nunaata Kitaa
2. Spitzbergen (Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsua aamma Svalbard).

Arfivik issittup issittullu kujatinnguata imartaani sumiiffimmi annikitsumi uumasuuvoq imarlu nillertoq orniginarnerutittarpaa, tamatigunngitsorli. Arfiviit soqqaqarput. Soqqatik atorlugit immamik tarajulimmik oqummiussaminnik silammut supisillutik uumasuaqqanik qarngup iluani katersillutik nerisartuupput, aamma nerisaasa amerlanerpaartaat tassaapput issittup kingui. Sumiiffiit aalajangersimasut akornanni nuttartuupput aamma nunarsuarmi miluumasut akornanni siviunerpaamik uumasarpoq (NAMMCO). Nipiliortartuupput aamma piaqqiornerup nalaani erinersaangaatsiartarput (Stafford, et al., 2012). Marsip naanerani nulusarput, piffissarlu tamanna malussariffiusutut isigineqartarpoq (Reese et al. 2001, Heide-Jørgensen et al. 2007).

Arfiviit uumasogatigiit Canadap kangisinnerusortaaninngaanneersut – Kalaallit Nunaata Kitaaninngaanneersut aasaanerani ukiuuneranilu ornittakkamik akornanni ingerlaangaatsiartarput aamma avataaniinnerusarput, aasaaneranili kangerluit iterlaallu ilanngullugit pulaffigisarpaat. Uumasogatigiit tamatuma nalaanniittut ukiuunerata naalernerani upernaamilu (januaari-juuni) piffissap annersaani Sisimiut Qaanaallu akornanni naammattuugassaasinnaasarput. Arferit maniilarsuit sinerlugit ukiisarput sikulu upernaakkut ammaraangat avannamut ingerlaartarlutik, sumiiffik Qeqertarsuup Tunua neriniarfigissallugu pingaarutilittut inissisimavoq. Uumasogatigiit taakku amerlanerpaartaat Canadap kangisinnerusortaanii aasaq tamaat ornittakkaminniittarput (Ferguson et al., 2021), kisiannili Uummannap Kangerluani aasaanerani qanittukkut naammattoorneqarsimapput (juuli-septembari).

Ingerlaartarfii piffissaq sumiiffillu apeqqutaatinnagit nikerartarput (George & Thewissen, 2021, Heide-Jørgensen et al., 2007), taamaattumik ingerlaartarnerannut atatillugu sumiiffiit piffissallu aalajangersimasut immikkut ittumik pingaarutillit malussariffiusullu sorlerpiaanersut erseqqinnerusumik nassuiarnissaat ajornakusoorsimavoq.

Arferit uumasogatigiit Spitzenbergeniminngaanneersut ukioq kaajallallugu sumiiffimmi Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani Pikialasorsuarmittarput. Uumasogatigiit tamangajammik maniilarsuarni Framstædemi ukiisarput aamma kingullertigut Kangertittivarmi sikuneq ajortumi (Boertmann et al., 2020, Tervo et al., 2023). Immap sikua saavikkaangat maniilarsuit nunap toqqaviatalu isuliffiata sivinganertaata killinganni ingerlaartarput Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuata avataani kiisalu sinerissap avataani kangerlunnilu aasakkut najortakkaminnut ingerlaartarlutik. Ilaat Svalbardip avannaatungaanut ingerlasarput, tassanngaanniillu Franz Joseph Landimut ingerlaqqittarlutik (Kovacs et al., 2020). Oqaluttuarisaanermik tunngaveqartumik aningaasarsiornissarlu pillugit arfanniartarneq peqqutaalluni uumasogatigiit ikitsunnguupput, aamma siornatigut uumasut katillugit qulit missaanniinnissaat tagginneqarsimavoq. Uumasogatigiilli amerlassusaat pitsanngoriartortoq takussutissaqarpoq. Kisitsisimmi ullumikkut 100-likkaat taaneqarsimapput (Tervo et al., 2023). Uumasogatigiit Spitzbergenimeersut assut ikil-eriarsimapput, aamma ilisimasat kisitsisitigullu paasisutissat killeqarput, taamaattumik paasisutissat amerlanerusut pissarsiarinnissaat pingaaruteqarpoq, sumiiffiit allat pingaarutillit tikkuar-neqarsinnaaniassammata.

Arfiviit immap iluani nipiliortunut aamma angallatit apornerannut malussarissuupput, aamma Canadami angallatit uumaffigineqartartukkut ingerlasartut 10 knobimik arriinnerusumilluunniit ingerlasarnissaannik qinnuigineqartarput (Halliday, et.al., 2022).

2-mut tunngatillugu: Piffissat pingaarutillit

Arfivik asimi sulinermi malittarisassanut ilanngunneqarsimanngilaq (Anon. 2000).

Piffissat arfivinnut pingaarutillit Kalaallit Nunaanniinnissaannullu apeqqutaalluinnartut uku innersuussutigissavavut:

1. Kalaallit Nunaanni Tunumi aamma Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani piffissat ingerlaartarfii
 - a. Piffissami 15. juuniminngaanniit 31. juulip tungaanut.
 - b. Piffissami 1. novembariminngaanniit 31. marsip tungaanut.
2. Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaani aamma Kalaallit Nunaata Kitaani sumiiffiit ukiuk-kut upernaakkullu najortagaat:
 - a. Piffissami: 1. januaariminngaanniit 30. juunip tungaanut.
3. Kangertittivarmi sikuneq ajortumi ukiukkut upernaakkullu najortagaat:
 - a. Piffissami: 1. marsiminngaanniit 30. apriliimut.

3-mut tunngatillugu: Sumiiffiit pingaarutillit

Kalaallit Nunaata imartaani sumiiffiit uku pingaarnerpaapput:

1. Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaani Pikialasorsuaq.
2. Kalaallit Nunaata Kitaani Qeqertarsuup Tunua.
3. Kalaallit Nunaanni Tunumi Kangertittivarmi (Scoresby Sound) imartaq sikumit

avatangerneqarsimasoq.

4. Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani nunap toqqaviata isuliffiani sivingasoq.
5. Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani Pikialasorsuaq.

Kalaallit Nunaata Kitaani aamma Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaani sumiiffiit ingerlaarfiusartut annertuumik nassuiaateqarfigineqarsimmata pingaarutilittut isigineqanngillat. Taamaakkaluartorli sumiiffinni sikuusarnerata nakkutigineqartarnissaa aamma arfiivit maniilarsuit immallu sikuata nalaanniittut akornusersorneqarsinnaanerit pillugu nalilersuisoqartarnissaa innersuussutigineqarpoq, aamma tamatigit ornittannginnissaat innersuussutigineqarpoq.

Sumiiffiit pingaarutilit aamma piffissat malussariffiusut pillugit kisitsisitigut takussutissiaq

Pikialasorsuaq, Kalaallit Nunaata Kitaata Avannaani (1)	1. januaariminngaanniit 30. Juunip tungaanut
Qeqertarsuup Tunua, Kalaallit Nunaata Kitaani (2)	1. januaariminngaanniit 30. Juunip tungaanut
Kalaallit Nunaanni Tunumi Kangertittivarmi (Scoresby Sund) imartaq sikumit atavangerneqarsimasoq (3)	1. marsiminngaanniit 30. Aprilip tungaanut
Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani nunap toqqaviata isuliffianisivingasoq (4)	15. juuniminngaanniit 31. Juulip tungaanut, 1. Novembariminngaanniit 31. Marsip tungaanut
Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani Pikialasorsuaq (5)	Ukioq naallugu

4-mut tunngatillugu: Aqutsineq innersuussutigineqartoq

Asimi sulineri malittarisassat immikkoortumik ataatsimik ilaneqarnissaat innersuussutigineqarpoq, ima:

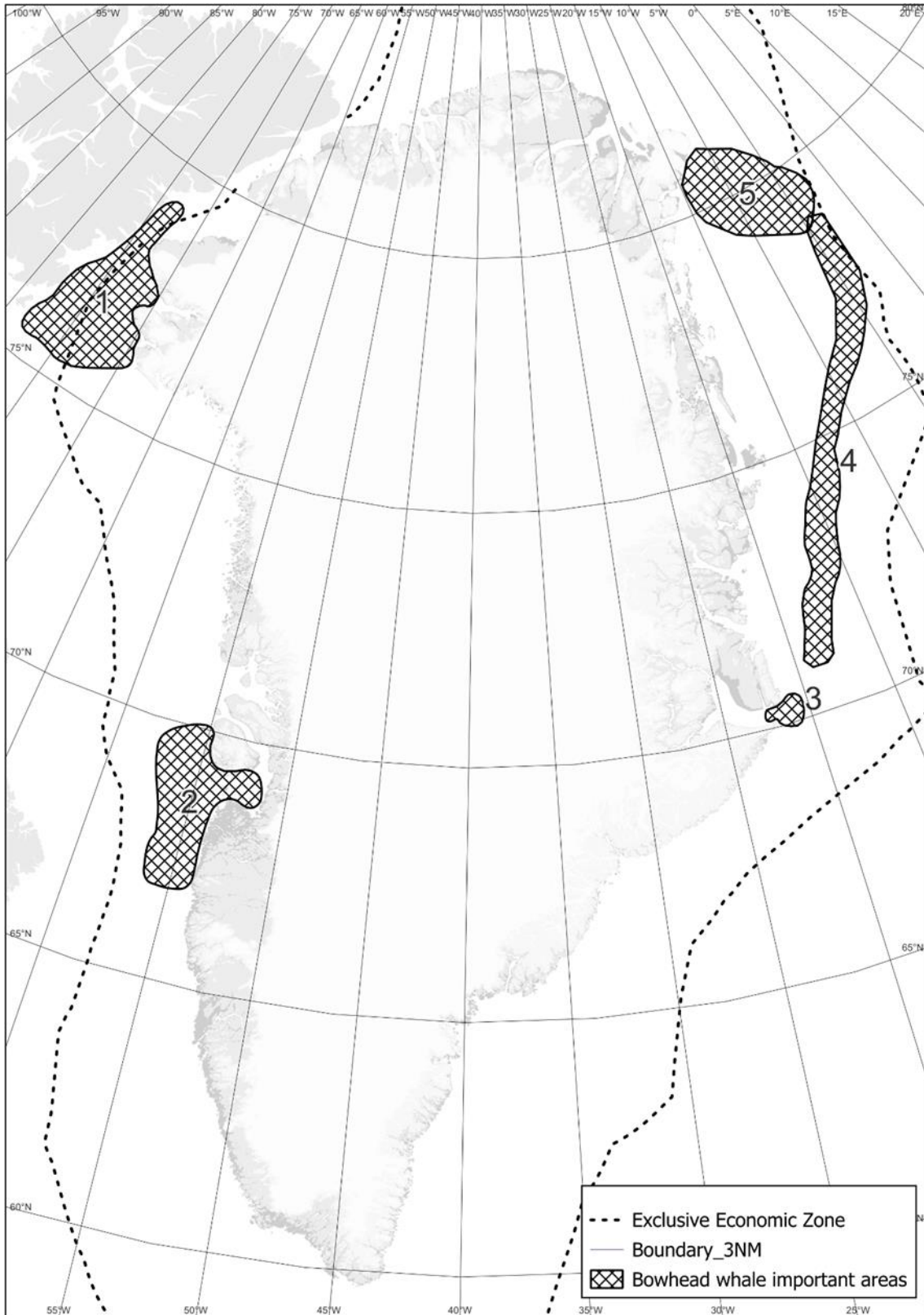
2.03.14 Sumiiffiit arfiivit ornittagaat.

- *Piffissami 1. Januaariminngaanniit 30. Juunip tungaanut Pikialasorsuaq aamma Qeqertarsuup Tunua,*
- *Piffissami 1. Marsiminngaanniit 30. Aprilip tungaanut Kangertittivarmi imartaq sikumit avatangerneqarsimasoq,*
- *Piffissami 15. Juuniminngaanniit 31. Juulip tungaanut aamma 1. Novembariminngaanniit 31. Marsip tungaanut Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani ingerlaartarfiit aamma ukioq naallugu Kalaallit Nunaanni Tunup Avannaarsuani Pikialasorsuaq, aamma arfiivik takuneqarpat, Aatsitassanut Immikkoortortaqarfimmi Avatangiisinut Aqutsisoqarfimminngaanniit akuersisuteqarsimangikkuni:*
 - a. Akornusersuinissaq inerteqqutaavoq, angallammik 10 knobit sinnerlugit angalaneq ilanngullugu.*
 - b. Timmisartumik suluusalimmik qulimiguulimilluunniit 500 meterinik pukkitsigisumi timmisartorneq inerteqqutaavoq.*
 - c. Dronit 100 meterinik pukkitsigisumi tukimulluunniit isortartutigisumi*

ingerlaartinnissaat inertequtaavoq.

Imaani miluumasut aamma imaani timmissat pillugit nakkutilliisunik atuinissaq innersuussutigineqarpoq (MMSO), sumiiffinni pineqartuni tamani piffissani malussariffiusuni annertuumik suliaqartoqartillugu.

Arfivinnut sumiiffiit pingaarutillit pillugit nunap assinga
Kisitsisit sumiiffinnut pingaarutilinnut innersuussipput.

**Arfivinnut sumiiffiit pingaarutillit pillugit nunap assinga siusinnerusukkut
atorneqarsimasoq**

Arfivinnut tunngatillugu asimi sulinermi malittarisassani sumiiffiit pingaarutillit pillugit nunap
assinganik siornatigut suliaqartoqarsimanngilaq.

Atuagassiat

- Anon. (2000). *Rules for field work and reporting regarding mineral resources (excluding hydrocarbons) in Greenland*. Retrieved from https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/eamra/rules_for_fieldwork.pdf
- Anon. (2018). Selvstyrets bekendtgørelse nr. 9 af 6. december 2018 om beskyttelse og fangst af store hvaler. https://nalunaarutit.gl/Groenlandsk-lovgivning/2018/bkg-09-2018?sc_lang=da
- Boertmann, D., & Bay, C. (2018). Grønlands Rødliste 2018 – Fortegnelse over grønlandske dyr og planters trusselstatus. <https://natur.gl/raadgivning/roedliste/>
- Boertmann, D., Raundrup, K., Nymand, J., Fritt-Rasmussen, J, Johansen, K.L. (2023). Observations of bowhead whales in west Greenland during summer. *Polar Research* 2023, 42, 9436, <http://dx.doi.org/10.33265/polar.v42.9436>.
- Ferguson, S. H., Higdon, J. W., Hall, P. A., Hansen, R. G., & Doniol-Valcroze, T. (2021). Developing a Precautionary Management Approach for the Eastern Canada-West Greenland Population of Bowhead Whales (*Balaena mysticetus*). *Frontiers in Marine Science*, 8. <https://doi.org/doi:10.3389/fmars.2021.709989>
- George, J. C., & Thewissen, J. G. M., eds. (2020). *Bowhead Whale*. <https://www.academic-books.dk/da/content/bowhead-whale-0>
- Halliday, W., Le Baron, N., Citta, J., Dawson, J., Doniol-Valcroze, T., Ferguson, M., Ferguson, S., Fortune, S., Harwood, L., Heide-Jørgensen, M.P., Lea E., Quakenbush, L., Young, B., Yurkowski, D., Insley, S. Overlap between bowhead whales (*Balaena mysticetus*) and vessel traffic in the North American Arctic and implications for conservation and management, *Biological Conservation*, Volume 276, 2022, 109820, <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2022.109820>
- Heide-Jørgensen, M.P., Laidre, K, Borchers, D. Samarra, F, & Stern, H. (2007). Increasing abundance of bowhead whales in West Greenland, *Biology Letters*, vol. 3, 577-580. <https://doi.org/10.1098/rsbl.2007.0310>
- IUCN. (2023). *The IUCN Red List of Threatened Species Bowhead Whale*. <https://www.iucnredlist.org/species/2467/50347659>
- Kovacs, K. M., Lydersen, C., Vacquière-García, J., Shpak, O., Glazov, D., & Heide-Jørgensen, M. P. (2020). The endangered Spitsbergen bowhead whales' secrets revealed after hundreds of years in hiding. *Biology Letters*, 16(6), 20200148. <https://doi.org/10.1098/rsbl.2020.0148>
- OSPAR. (2023). *OSPAR Assessment Bowhead Whale*. <https://oap.ospar.org/en/ospar-assessments/committee-assessments/biodiversity-committee/status-assessments/bowhead-whale/>
- Reese, C. S., J. A. Calvin, J. C. George and R. J. Tarpley. 2001. Estimation of fetal growth and gestation in bowhead whales. *Journal of the Acoustical Society of America* 96: 906–914.
- Stafford, K., Moore, S., Berchok, C., Wiig, Ø., Lydersen, C., Hansen, E., Kalmbach, D., & Kovacs, K. (2012). Spitsbergen's endangered bowhead whales sing through the polar night. *Endangered Species Research*, 18(2), 95-103. <https://doi.org/10.3354/esr00444>
- Tervo, O. M., Louis, M., Sinding, M.-H. S., Heide-Jørgensen, M. P., & Hansen, R. G. (2023). Possible signs of recovery of the nearly extirpated Spitsbergen bowhead whales: calves observed in east Greenland. *Polar Research*, 42. <https://doi.org/10.33265/polar.v42.8809>